

JAARVERSLAG 2013

Examencommissie BSc&MSc opleidingen
Rotterdam School of Management
Erasmus University

© Examencommissie BSc&MSc opleidingen,
Rotterdam School of Management, Erasmus University,
Rotterdam, april 2014

Editor

mw.mr. C.M. Dirks – van den Broek
Secretaris van de Examencommissie BSc&MSc opleidingen
Rotterdam School of Management
Erasmus University
Burg. Oudlaan 50, kamer T5-41
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4081895/2743
e-mail: EC@rsm.nl

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. De Examencommissie BSc & MSc-opleidingen	4
2.1 Takenpakket	4
2.2 Samenstelling en werkwijze	4
2.1 Missie en visie	4
2.2 Ondersteuning van de Examencommissie	4
2.3 Zaakgericht werken Examencommissie / digitalisering studentendossiers	5
2.4 Output van de Examencommissie	6
3. Uitoefening van de taken in 2013	7
3.1 De Examencommissie als toezichthouder	7
a. Het uitreiken van getuigschriften	7
b. Het aanwijzen van examinatoren	8
c. Kwaliteitsbewaking van tentamens en examens: het integraal toetsbeleid	8
• Toezicht masterscripties	8
• Het Onderwijsservicepunt	9
• De Tentamenmonitor	9
• Klachten	11
d. Fraudemaatregelen	12
e. Toezicht op uitvoering van de examenregels	14
f. Geschillenbeslechting	14
3.2 Regelgeving: de regels en richtlijnen en advisering over de OER	15
3.3 Besluiten in individuele gevallen	15
a. Vrijstellingen	17
b. Extra tentamenkansen	17
c. Verlenging geldigheidsduur tentamenresultaten	17
d. Faciliteiten voor studenten met een functiebeperking	18
e. Compensatieregelingen	18
f. Bindend studieadvies	18
g. Zwartrijders	20
3.4 Toelatingsbesluiten	20
a. Toelating tot de premasterprogramma's	20
b. Toelating tot de initiële masteropleidingen	21
4. EC Heidag	23
Bijlage A. Takenpakket van de Examencommissie.....	24
Bijlage B. Studentenaantallen per opleiding (per 01/10/2013).....	25
Bijlage C. Portefeuilleverdeling leden Examencommissie	26

1. Voorwoord

Het kalenderjaar 2013 is wat de Examencommissie betreft gekenmerkt door twee grote veranderingen voor studenten: aan het begin van de studie (de eerste resultaten van het *Nominaal = Normaal*) en aan het einde van de studie (de invoering van het nieuwe afstudeertraject binnen de masteropleidingen).

In augustus 2013 zijn voor het eerst definitieve *bsa-besluiten* verstuurd op basis van het N=N-beleid. De Examencommissie heeft de balans opgemaakt en het volgende geconcludeerd:

- Studenten hebben hard gewerkt en beduidend beter gepresteerd dan voorgaande studiejaar. In die zin heeft N=N gewerkt. Het is nu afwachten hoe studenten die de opleiding na het eerste jaar mochten vervolgen, de komende studiejaar zullen presteren.
- Het aantal verzoeken op basis van hardheid is enorm toegenomen. De Examencommissie heeft zo'n 200 verzoeken ontvangen, vooral in de tweede helft van augustus. Begrijpelijk, omdat toen pas voor studenten duidelijk was dat zij niet zouden voldoen aan de N=N-normen. Het is ons gelukt in alle gevallen tijdig een besluit te nemen maar dit heeft geleid tot veel spanning bij studenten en personeel. De Examencommissie overweegt in 2014 een "overgangsvergadering" in te lassen waarbij *vooraf* de bespreekgevallen zullen worden gedefinieerd. Studenten hoeven dan niet meer zelf een beroep te doen op de hardheidsclausule.
- Verreweg de meeste verzoeken betroffen twee vakken waarbij het rendement bijzonder laag was uitgevallen. Bij het ene vak was er echt sprake van een onreglementaire tentaminering en bij het andere vak was er sprake van een mismatch tussen verwachtingen van studenten en de feitelijke tentaminering. De Examencommissie heeft bij de Rector aandacht gevraagd voor het probleem waarvoor een opleiding (c.q. de Examencommissie) staat op het moment dat een tentamen niet voldoet aan de norm of de verwachtingen, zeker als het een van de laatste tentamens is. Er zijn dan maar weinig mogelijkheden om dit te repareren binnen de marges van N=N voordat het definitieve bsa moet worden verstuurd. Er is nog geen oplossing voor dit probleem.

In het voorjaar van 2013 is de Examencommissie intensief betrokken geweest bij de nieuwe regels en procedures rondom het "nieuwe afstuderen". De opleidingsdirectie had besloten dat het afstudeertraject binnen de masteropleidingen zodanig omgevormd moest worden dat de grote meerderheid van de studenten de master daadwerkelijk in één jaar zou kunnen afronden. Dit heeft geresulteerd in een uniform en strak gedefinieerd scriptietraject. Bij de bespreking van de nieuwe procedureregels en examenreglementen daaromtrent is een diepgaande discussie ontstaan tussen de Faculteitsraad en de Examencommissie over de taken en bevoegdheden met betrekking tot de kwaliteitsborging van het scriptietraject, in het bijzonder de samenstelling van de thesis committees (de Examencommissie moet bewaken dat de co-reader de coach van tegenspraak kan voorzien op een objectieve en onafhankelijke wijze) en de transparantie van het scriptietraject nu er geen openbare verdediging meer is. Een en ander heeft geleid tot aanpassingen van de Regels en Richtlijnen. In 2014 zal voor het eerst volgens de nieuwe procedure afgestudeerd worden.

Tenslotte vraag ik speciale aandacht voor het feit dat het secretariaat van de Examencommissie in 2013 definitief is overgestapt op digitaal werken. In februari zijn alle dossiers van studenten die ooit een verzoek hebben ingediend en nog ingeschreven staan bij de RSM – in totaal 4500 – gedigitaliseerd. Nieuwe verzoeken van studenten worden sindsdien digitaal en zaakgericht behandeld via het document managementsysteem Decos. Het secretariaat van de examencommissie is hiermee de eerste afdeling binnen de EUR die digitaal zaakgericht werkt met gebruik van software en geautomatiseerde *workflows*. In paragraaf 2.3 wordt nader ingegaan op het digitale werken.

Ik nodig u van harte uit kennis te nemen van dit jaarverslag. Mocht u vragen of suggesties hebben over of naar aanleiding van het verslag dan vernemen wij die graag via ec@rsm.nl.

prof.dr.ing. Teun W. Hardjono
Voorzitter

2. De Examencommissie BSc & MSc-opleidingen

2.1 Takenpakket

De Examencommissie heeft een breed takenpakket op het gebied van tentamens en examens. De taken van Examencommissies zijn gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). In bijlage A. staan de taken opgesomd.

De decaan heeft de Examencommissie ingesteld ten behoeve van de door de overheid bekostigde BSc- en MSc-opleidingen van de RSM alsmede twee post-initiële MSc-opleidingen. In bijlage B. staan de opleidingen waarover de Examencommissie bevoegd is. Tevens staat per opleiding het aantal studenten aangegeven.

2.2 Samenstelling en werkwijze

De Examencommissie bestaat uit 6 leden, inclusief de voorzitter. De leden worden benoemd door de decaan voor een termijn van 4 jaar. Na afloop van de termijn is het lid herbenoembaar. De omvang van de benoeming is 0,2 fte. Vooralnog zijn alle leden lid van het wetenschappelijk personeel van de faculteit. In 2013 bestond de commissie uit de volgende leden:

- prof.dr.ing. T.W. Hardjono (voorzitter);
- prof.dr. P.P.M.A.R. Heugens;
- dr. E.A. van der Laan;
- dr. J. van Rekom;
- ir. A.J. Roodink;
- dr. M.C. Schippers.

De commissie stelt het beleid en de algemene regels vast in gezamenlijkheid tijdens de maandelijkse vergadering. De taken zijn verdeeld in portefeuilles. Als portefeuillehouder is een commissielid verantwoordelijk voor de afhandeling van de dagelijkse gang van zaken van zijn portefeuille. In bijlage C is de portefeuillevindeling van de Examencommissie opgenomen.

2.1 Missie en visie

De Examencommissie heeft van de wetgever de opdracht gekregen toezicht te houden op toetsing en examinering van de opleidingen. De Examencommissie doet dat in onafhankelijkheid. Kerntaak van de Examencommissie is het verzekeren van het civiel effect van de getuigschriften. De Examencommissie stelt daartoe regels en beleid op. Kerndocumenten zijn:

1. De Onderwijs- en Examenregels (OER) van de betreffende opleidingen. In de OER is het onderwijsprogramma vastgelegd en worden zaken geregeld zoals het aantal tentamenmogelijkheden, eventuele volgtijdelijkheid van onderdelen, het bindend studieadvies, vrijstellingsmogelijkheden.
 2. de *Regels en Richtlijnen* waarin regels zijn opgenomen met betrekking tot de examenbevoegdheid van examinatoren, fraude, beoordeling, compensatie.
 3. De nota 'Integraal toetsbeleid' waarin de kwaliteitsborging van het toetsbeleid is beschreven.
- In het laatstgenoemde document zijn ook de kernwaarden van de Examencommissie neergelegd: professionaliteit; academische vrijheid; *fair play*; *continuous improvement*.

2.2 Ondersteuning van de Examencommissie

De Examencommissie wordt ambtelijk ondersteund door de afdeling Examencommissie, bestaande uit de secretaris tevens hoofd van de afdeling, 2 adjunct-secretarissen, een projectmanager tevens hoofd van het secretariaat, drie secretaresses en een medewerker tentamenmonitor. De personele bezetting van de afdeling was in 2013 als volgt:

mr. C.M. Dirks-van den Broek (0,8 fte)	Secretaris en hoofd van de afdeling;
mr. I.M. van Essen (0,8 fte)	Adjunct secretaris;
drs. A.M. Schey (0,4 fte)	Adjunct secretaris;
M. Hutting – Schutter (0,8 fte)	Projectmanager en hoofd secretariaat;
G.M. den Bakker (0,4 fte)	Secretaresse;
B.M. Freijssen – Punt (0,6 fte)	Secretaresse;
drs. I.T.T. Przewoźna (0,7 fte)	Secretaresse;
A. Markus MSc (0,4 fte)	Medewerker Management Informatie

2.3 Zaakgericht werken Examencommissie / digitalisering studentendossiers.

In 2013 is de Examencommissie overgegaan naar digitaal zaakgericht werken. Dit betekent dat alle documenten die voor een zaak relevant zijn, worden gebundeld en digitaal (Decos) opgeslagen in een **zaakdossier**. Elke student die bij de Examencommissie een verzoek indient, krijgt dus een zaakdossier in zijn/haar **studentendossier**.

Achter elk zaakdossier schuilt een workflow; een proces bestaande uit handelingen zoals het registreren van het inkomend verzoek, het doorsturen van het verzoek naar de verantwoordelijke behandelaar, het nemen van een besluit, het verwerken van het besluit in een brief, het versturen van de brief naar de student, het registreren van de brief als uitgaande post, het afsluiten van de zaak. De workflow maakt het mogelijk om bepaalde processtappen automatisch (niet handmatig) uit te laten voeren. Dit scheelt tijd en werk en bewaakt ook de juiste afhandeling van het proces omdat volgens dezelfde handelingen en volgorde gewerkt wordt.

Het software systeem dat deze manier van werken ondersteunt – Decos – is vereenvoudigd in het ontwikkelen en innoveren van *workflows*, managementrapportages, bewaking doorlooptijd e.d.

In februari 2013 zijn alle analoge studentendossiers gedigitaliseerd. Van elk studentendossier is een PDF bestand gemaakt, en vervolgens is dit PDF bestand in het systeem gekoppeld aan het studentendossier. Vervolgens bouwt dit studentendossier zich uit naarmate de student nog verzoeken indient bij de Examencommissie.

De redenen om digitaal zaakgericht te gaan werken, waren: het verhogen van de kwaliteit van het archief, het verbeteren van de werkprocessen en het nieuwe (thuis) werken maar ook het in gebruik hebben van zo min mogelijk archiefruimte voor de dossiers gezien de wettelijke bewaartermijn.

Met de invoering van het digitale werken zijn vrijwel alle verzoeken digitaal ingestuurd door de student. Uitgaande besluiten worden ook digitaal verstuurd. Bijkomend voordeel is dat de portokosten zijn gereduceerd tot een verwaarloosbaar bedrag. In Hoofdstuk 3.3 zijn de verzoeken uitgesplitst naar onderwerp.

Naar een paperless office

2.4 Output van de Examencommissie

	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Aantal vergaderingen</i>					
Plenaire vergaderingen EC	9	8	9	9	8
EUR Voorzittersoverleg:	3	3	3	3	3
EUR Secretarissenoverleg			1	6	6
<i>Individuele verzoekschriften</i>					
	1463	1258	1122	940	2164
<i>Verstreckte getuigschriften</i>					
BScBA	288	413	517	448	426
BScIBA	248	299	280	287	289
MScBA	1029	881	806	409	145
MScBIM				32	74
MScCHEB				6	25
MScEShip				19	50
MScFI		24	237	313	304
MScGBSM				24	39
MScHRM				18	26
MScMI				47	42
MScMM				92	165
MScSCM		3	63	76	116
MScSM				112	151
MScOCC				31	27
MScIM	48	57	63	54	69
PMB	119	101	95	102	72
MPhil	7	15	9	10	9
MScCC	nvt	nvt	9	17	22
Totaal	1739	1793	2079	2097	2051
<i>Fraudezaken</i>					
Totaal	49	29	47	64	142
<i>Beroepen</i>					
Totaal	46	34	51	47	45
<i>toegelaten en feitelijk ingeschreven premasterstudenten</i>					
hbo-premaster Nederlandstalig	187	170	171	213	215
hbo-premaster Engelstalig	52	47	47	47	48
GM programme foundation year	63	69	48	50	nvt
Premaster PMB				71	47
Totaal	302	286	266	381	310
<i>Verstreckte bewijzen van toelating initiële masteropleidingen</i>					
MSc interne doorstroom	715	673	908	784	714
MSc externe instroom	164	363	405	537	734
Totaal	879	1036	1313	1321	1448

3. Uitoefening van de taken in 2013

3.1 De Examencommissie als toezichthouder

a. Het uitreiken van getuigschriften

Volgens de wet stelt de examencommissie vast of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van de kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van de graad bachelor of master¹. Ten bewijze dat aan de eisen is voldaan wordt het getuigschrift uitgereikt. Bij het getuigschrift wordt een cijferlijst uitgereikt en tevens een diplomasupplement. De voorzitter van de Examencommissie ondertekent deze drie documenten.

In 2013 heeft de Examencommissie **2051** getuigschriften uitgereikt: **715** bachelor getuigschriften en **1336** master getuigschriften. Hieronder een overzicht van het aantal verstrekte getuigschriften per opleiding, waarbij ook het aantal getuigschriften met het judicium *cum laude* is aangegeven. Opvallend is dat het percentage *cum laude* getuigschriften sterk verschilt per opleiding. Dit is opvallend omdat voor de opleidingen dezelfde voorwaarden gelden voor de toekenning van het judicium *cum laude*.

programma	getuigschriften	waarvan cum laude	%
BScBA	426	6	1,4%
BScIBA	289	30	10,4%
MScBA	120	13	10,8%
MScBIM	74	5	6,8%
MScCHEB	25	0	0,0%
MScEShip	50	5	10,0%
MScFI	304	55	18,1%
MScGBSM	39	14	35,9%
MScGM	25	6	24,0%
MScHRM	26	8	30,8%
MScMI	42	10	23,8%
MScMM	165	36	21,8%
MScSCM	116	14	12,1%
MScSM	151	21	13,9%
MScOCC	27	0	0,0%
MScIM	69	27	39,1%
PMB	72	3	4,2%
MPhil	9	3	33,3%
MScCC	22	0	0,0%
Totaal	2051	256	12,5%

Naar aanleiding van het advies van de EUR Werkgroep Diplomalijn zijn de gezamenlijke voorzitters van de examencommissies van de EUR akkoord gegaan met het invoeren van het judicium: *summa cum laude*. Bij de RSM is dit judicium voor alle opleidingen ingevoerd per 1 september 2013. Om voor dit judicium in aanmerking te kunnen komen moet een student een gemiddelde hebben van 9,0 waarbij geen vakken herkanst mogen zijn. Er is in 2013 nog geen judicium *summa cum laude* toegekend.

Het waarborgen van het civiel effect van het getuigschrift behoort tot de kerntaken van de Examencommissie. De kwaliteitsborging van het examen en daarmee de getuigschriften is nader uitgewerkt in het integraal toetsbeleid. In paragraaf **c.** wordt hier verder op ingegaan.

¹ Zie artikel 7.11, tweede lid, WHW

b. Het aanwijzen van examinatoren

De Examencommissie wijst de examinatoren aan. In de Regels en Richtlijnen heeft de Examencommissie bepaald dat de leden van de wetenschappelijke staf (hoogleraren en universitaire (hoofd)docenten) examinator zijn voor de door hen verzorgde onderwijseenheden². Andere leden van het wetenschappelijk personeel, bijvoorbeeld aio's, zijn dus niet 'automatisch' examenbevoegd. Indien een aio of een andere deskundige van buiten de RSM tentamens wil afnemen en beoordelen moet de Examencommissie hem examenbevoegd verklaren.

In geval een deskundige van buiten de RSM tijdelijk examenbevoegd verklaard wil worden bijvoorbeeld om *eenmalig* zitting te hebben in een afstudeercommissie, dan toetst de Examencommissie of de persoon in kwestie in principe voldoet aan de eisen om als lid van het wetenschappelijk personeel bij de RSM aangesteld te kunnen worden: minimaal is vereist een afgeronde universitaire opleiding en bij voorkeur ook een afgeronde promotie of in ieder geval ervaring in het doen van wetenschappelijk onderzoek. Het beleid is ook dat een coach altijd docent moet zijn binnen het betreffende masterprogramma. In 2013 zijn op deze wijze **7** personen van buiten de EUR examenbevoegd verklaard.

In 2013 is een nieuwe regel vastgelegd in artikel 5.1lid 3 sub c van de R&R:

The thesis committee should be capable to assess the thesis in an objective, independent, and professional manner. Therefore there may be no hierarchical relations between coach and co-reader (e.g. (co)promotor and PhD student ('assistent in opleiding'), job appraisee and job appraiser ('afstemmingshoogleraar'). Coach and co-reader may be member of the same Master Programme, if to the judgement of the Examination Board the Master Programme has sufficiently guaranteed an objective and independent assessment;

Dus een promovendus/promotor combinatie in een thesis committee is uitgesloten. Coach en co-reader uit hetzelfde masterprogramma mag slechts met expliciete goedkeuring van Examencommissie.

c. Kwaliteitsbewaking van tentamens en examens: het integraal toetsbeleid

Eén van de kerntaken van de Examencommissie is het toezien op de kwaliteit van de tentamens en examens van de opleidingen. In de nota *Integraal toetsbeleid* heeft de Examencommissie vastgelegd langs welke lijnen zij de kwaliteit van toetsing en examinering wil bevorderen en bewaken.

Toezicht masterscripties

De Examencommissie ziet het afstudeerexamen als hét moment om te controleren of een student voldoet aan het gewenste niveau. Daarom heeft de Examencommissie ervoor gekozen hier extra aandacht aan te besteden. Allereerst is een procedure ontworpen om de afstudeerexamens steekproefsgewijs te controleren of wordt voldaan aan de beschreven leerdoelen en procedureregels: de *sampled monitoring*. Daarnaast heeft de Examencommissie een *excellence check* ingevoerd.

- *Sampled monitoring*

In overleg met de Opleidingsdirectie heeft de Examencommissie in 2008 besloten af te stappen van een afstudeercommissie met een tweede meelezer en een *dual quality check* in te voeren. De Examencommissie als getuigschriftuitreikend en toezichthoudend orgaan is in bijzondere mate betrokken bij het afstudeerproces. De scriptie is hét moment om te controleren of de student voldoende niveau heeft bereikt om voor een getuigschrift van de opleiding in aanmerking te kunnen komen. In 2008 is besloten dat door of namens de Examencommissie ongeveer 10% van de scripties steekproefsgewijs deskundig en objectief gemonitord worden. In 2013 is de sampled monitor niet uitgevoerd mede omdat er gewerkt werd aan een nieuwe opzet voor het master scriptie traject. De Examencommissie is in dit kader nog een aangepast sampled monitoring traject aan het ontwikkelen.

- *Excellence check*

Naast de invoering van de *sampled monitoring* heeft de Examencommissie in 2008 besloten dat scripties die waarschijnlijk met een 9.0 of hoger beoordeeld gaan worden vooraf voorgelegd worden aan een **Council for Distinction Mark** om te beoordelen of de scriptie inderdaad dat niveau heeft. Een negatieve beoordeling door deze Council heeft als consequentie dat het cijfer niet hoger dan een 8.5 mag zijn. Deze procedure is vergelijkbaar met die van het *judicium cum laude* voor een promotie.

² Zie artikel 1.4 van de R&R van alle opleidingen

In deze *Council for Distinction Mark* zitten leden van de wetenschappelijke staf op zo mogelijk hoogleraarniveau van de verschillende vakgebieden van de opleiding.

De volgende leden hebben in deze commissie zitting:

- Prof. dr. B.M. Balk (vakgroep 6)
- Prof. dr. P.P.M.A.R. Heugens, voorzitter (vakgroep 4)
- Prof. dr. S.J. Magala (vakgroep 2)
- Prof. dr. ir. H.W.G.M. van Heck (vakgroep 1)
- Prof. dr. R.J.M. van Tulder (vakgroep 8)
- Dr. T.J.M. Mom (vakgroep 4)
- Dr. M. Szymanowska (vakgroep 5)

In 2013 zijn **40** scripties door deze commissie beoordeeld. In 13 gevallen is het oordeel in eerste instantie negatief uitgevallen. Tegen een negatief advies van de **Council for Distinction Mark** kan door de betrokken coach en meeleezer bezwaar worden aangetekend. De scriptie wordt dan ter heroverweging voorgelegd aan een ander lid van de **Council**. De voorzitter van de **Council** neemt dan opnieuw een besluit, daarbij het nieuwe referentenrapport in overweging nemende. In 2013 is deze procedure driemaal gevolgd wat in één geval alsnog tot een positief besluit heeft geleid. Op één voorgelegde Excellence Check is een besluit achterwege gebleven.

In de onderstaande tabel is het aantal scripties weergegeven dat is voorgedragen voor een *excellence check* per opleiding/MSc-programma.

Opleiding	2009	2010	2011	2012	2013
MSc (initieel)	41	37	44	38	34
- A&C	4	1	4	1	0
- BIM	2	4	4	3	3
- ES/E&NBV	1	0	2	2	0
- FI	9	8	8	5	10
- GBSM	0	0	3	4	1
- HRM	2	5	1	1	2
- OCC/MC	1	0	2	5	0
- MI	0	1	1	2	2
- MM	9	10	10	8	9
- SCM	2	0	1	3	1
- SM	11	8	8	4	5
- GM					1
PMB	3	1	0	2	0
IM-CEMS	5	7	7	7	6
MPhil	1	3	0	1	0
totaal	50	48	51	48	40

Het Onderwijsservicepunt

Deskundigheidsbevordering en scholing van het wetenschappelijk personeel met betrekking tot het opstellen van goede toetsen is een wezenlijk onderdeel van kwaliteitsborging van toetsing. Sinds het jaar 2000 kunnen docenten van de faculteit ondersteuning op maat krijgen op het gebied van tentamenconstructie bij het Risbo Instituut van de EUR. Doel is dat docenten hier terecht kunnen met vragen die zij tegenkomen bij het maken van tentamens, het maken van een scoringsvoorschrift, het bepalen van de cesuur, het evalueren van tentamenvragen, het instrueren van nakijk-assistenten en dergelijke. De docenten krijgen zowel mondeling als schriftelijk feedback van het Risbo.

In 2013 zijn **27** tentamens door het Risbo gecontroleerd, waaronder slechts één mastertentamen. Twee docenten hebben een verzoek ingediend, niet voor een standaard check op een concepttentamen, maar voor ondersteuning bij het maken van goede toetsen.

De Tentamenmonitor

De Tentamenmonitor is een belangrijk en arbeidsintensief instrument ten behoeve van de kwaliteitsbewaking van tentamens. De Examencommissie heeft de tentamenmonitor ontwikkeld opdat zij in staat is om informatie over de alle afgenomen tentamens te krijgen met het oog op de

kwaliteitsbewaking. De tentamenmonitor bestaat uit twee onderdelen: een uitgebreide tentamenmonitor van de bacheloropleidingen Bedrijfskunde en International Business Administration en een eenvoudige monitor van de masteropleidingen. Overigens wordt de monitor van de masterscripties zoals hierboven omgeschreven (de excellence check en de sampled monitoring) niet tot deze tentamenmonitor gerekend omdat het daarbij slechts om enkele individuele tentamens betreft die nader worden bezien.

De tentamenmonitor is opgezet als hulpmiddel om inzicht te krijgen of tentamens voldoen aan de vier eisen waar toetsen volgens het Integrale Toetsbeleid aan moeten voldoen:

1. *Valide*: Toetsen zijn valide als zij ook werkelijk meten wat zij beogen te meten;
2. *Betrouwbaar*: De betrouwbaarheid is de mate waarin men staat kan maken op meetresultaten, dat wil zeggen de mate waarin de scores consistent, nauwkeurig en reproduceerbaar zijn;
3. *Transparant*: Het is betrokkenen duidelijk welke doelen de toets beoogt te meten, op welke wijze getoetst wordt en hoe de prestaties worden beoordeeld;
4. *Efficiënt*: De middels toetsing verkregen informatie weegt op tegen de benodigde investering, vooral qua tijd.

- *De tentamenmonitor van de bacheloropleidingen*

Na elk trimester en na de herkansingen in de zomer worden de tentamens doorgelicht. Naast factoren als rendementen, gemiddelden, cesuurbepaling, betrouwbaarheidsfactoren (bij m.c.-tentamens) worden ook gegevens opgenomen zoals de wijze waarop het vak getentamineerd wordt, het cijfer bepaald wordt en de *studentenevaluaties* voor zover deze betrekking hebben op de tentamens.

Onderdeel van de monitor is het verzamelen van gegevens over of het tentamen voldoet aan de regels die de Examencommissie heeft vastgesteld voor de examinatoren. Het gaat daarbij om regels zoals met betrekking tot de taal van de tentamens, de cesuurbepaling, het aantal versies van mc-tentamens, het aantal vragen bij de verschillende soorten meerkeuzevragen, etc. Deze regels zijn gepubliceerd op het intranet zodat examinatoren deze altijd kunnen raadplegen. Ook worden de tentamens steekproefsgewijs gecontroleerd op het ongeoorloofd hergebruik van tentamenvragen.

Het studentenoordeel is gebaseerd op de evaluaties die studenten na afloop van het tentamen invullen. De vragen die gesteld worden over het tentamen zijn de volgende:

1. *How well is the examination connected to the course content and the learning goals?*
2. *Were the examination questions formulated clearly?*
3. *Was the final examination reasonable in difficulty?*
4. *What is the overall grade you would give for the final examination?*

Aansluitend op de monitor worden alle betreffende examinatoren geïnformeerd over de uitkomsten van de tentamenmonitor met betrekking tot hun vak.

De monitorgegevens worden in de eerstvolgende vergadering van de Examencommissie besproken. De Examencommissie gaat terughoudend om met de gegevens van de tentamenmonitor. Op grond van de monitorgegevens kan niet zonder meer vastgesteld worden of een tentamen aan de maat is of niet. Wél kunnen bepaalde uitkomsten aanleiding geven voor een nader onderzoek. In eerste instantie wordt daartoe de betreffende examiner om een toelichting gevraagd door het lid van de Examencommissie met de portefeuille Kwaliteitsbewaking. Naar aanleiding van de terugkoppeling van de portefeuillehouder beoordeelt de Examencommissie of er vervolgstappen nodig zijn. Vervolgstappen kunnen bijvoorbeeld zijn het aanpassen van de cesuur, het laten beoordelen van het tentamen door andere – al dan niet externe – professionals, het opleggen van een beoordeling vooraf door middels *peer review* en/of het onderwijsservicepunt van het RISBO. Verbeterpunten worden naar de docent en zo nodig zijn vakgroep teruggekoppeld.

In 2013 heeft de Examencommissie driemaal vergaderd over de uitkomsten van de tentamenmonitor: in februari met betrekking tot de monitor van het eerste trimester (bachelor- en masteropleidingen), in mei met betrekking tot het tweede trimester (bacheloropleidingen) en in september met betrekking tot het derde trimester en de herkansingen (bacheloropleidingen). Opvallende uitkomsten bij deze monitoren was dat na het eerste trimester al gebleken was dat het opkomstpercentage bij de eerstejaars tentamens vooral bij de Nederlandstalige Bedrijfskunde opleiding bijzonder was gestegen. Waarschijnlijk is dit het gevolg van enerzijds de beperking van het aantal herkansingsmogelijkheden en anderzijds de invoering van N=N. Wat ook opviel was dat vooral de eerstejaars studenten van de Nederlandstalige Bedrijfskunde opleiding hogere cijfers hebben gehaald. Helaas zijn de herkansingen

van de vakken Financiële Processen en Marktcontext van de Nederlandstalige Bedrijfskunde opleiding zeer slecht gemaakt. De Examencommissie heeft ook veel klachten met betrekking tot deze tentamens ontvangen. Hierover wordt nader ingegaan in de paragraaf *Klachten*.

- *De tentamenmonitor van de masteropleidingen*

In de masteropleiding zijn er nauwelijks mc-tentamens. Veel tentamens worden afgenomen met schriftelijke open-vragen tentamens en/of opdrachten (individueel of groepsgewijs). De tentamenmonitor is daarom beperkt tot een overzicht van rendementgegevens, opkomstpercentage, het gemiddelde cijfer en studentenevaluaties. De monitor van de core courses 2012-2013 is behandeld in de Examencommissie vergadering van februari. Heel opvallend is dat veel mastervakken een slagingspercentage van 100% hebben. De gemiddelde cijfers van intern doorstromende studenten liggen in de master ook beduidend hoger dan in de bachelor. De gedachte is dat dit komt omdat studenten gemotiveerder studeren. De Examencommissie wil dit nader onderzoeken.

Met ingang van 2014 zal de Examencommissie per academisch jaar een tentamenmonitorrapport opstellen ter bespreking met de Opleidingsdirecteur. Dit rapport zal vertrouwelijk behandeld worden.

Klachten

De Examencommissie heeft veel klachten ontvangen over tentamens van de volgende bachelorvakken: *Ondernemingsrecht*; *Marketing Management*; *Financiële Processen*; *Marktcontext*; *Foundations of Finance and Accounting*. Hieronder volgt een korte toelichting op de klachten en de ondernomen acties door de Examencommissie.

- *Ondernemingsrecht, derdejaars vak BScBA-opleiding, tweede trimester, tentamen maart 2013.*

De Examencommissie heeft een klacht ontvangen die door 130 studenten is medeondertekend. Het betrof klachten met betrekking tot de beschikbare literatuur, het onderwijs, het gebruik van Blackboard en het niveau van het tentamen. De Examencommissie heeft gesproken met zowel de vakgroep als een vertegenwoordiging van de klagers. Doel van het gesprek was te zoeken naar een manier waarop de studenten die het vak nu moeten herkansen, geholpen kunnen worden om zich zo goed mogelijk hiervoor voor te bereiden. Volgens afspraak heeft de vakgroep een extra responsiecollege voor deze groep studenten gegeven. Het college was gericht op een nabespreking van de eerste kans en een voorbereiding op de herkansing. Naar aanleiding van dit college is besloten om bij één tentamenvraag alsnog twee antwoordmogelijkheden goed te keuren. De normering is overeenkomstig aangepast.

- *Marketing Management, tweedejaars vak BScBA-opleiding, tweede trimester, herkansing juli 2013.*

De Examencommissie heeft klachten ontvangen met betrekking tot onregelmatigheden bij het hertentamen Marketing Management BKB1021 op 11 juli: fouten in vier tentamenvragen; geen beschikbare docent om te consulteren; surveillanten die besluiten nemen buiten hun bevoegdheid. Helaas heeft dit ertoe geleid dat van de veertig multiple-choice vragen studenten mogelijk van zes vragen meenden dat ze deze niet hoefden te beantwoorden. Ook heeft dit alles tot onrust geleid tijdens het tentamen en tot mogelijk concentratieverlies bij studenten. Op basis hiervan heeft de Examencommissie besloten de 6 betreffende tentamenvragen vervallen te verklaren. Ook is de cesuur aangepast naar 22 in plaats van 23 wegens mogelijk concentratieverlies bij studenten door de onregelmatigheden tijdens het tentamen..

- *Financiële Processen, eerstejaarsvak BScBA-opleiding, derde trimester, de herkansing juli 2013.*

De Examencommissie had – inclusief medeondertekenaars – 53 klachten over de herkansing ontvangen. De klachten hadden vooral betrekking op het lage slaagpercentage, het tentamen dat niet representatief zou zijn, het feit dat er geen inzage of nabespreking was ingepland en dat de docenten niet bereikbaar waren voor een toelichting. De Examencommissie heeft geen indicatoren gevonden die aantonen dat het tentamen onder de maat zou zijn. Het tentamen is vooraf inhoudelijk beoordeeld door collega's en de tentamenvragen zijn ook vooraf door toetsdeskundigen beoordeeld. De Examencommissie had ook naar aanleiding van het reguliere tentamen geconstateerd dat er sprake leek te zijn van een mismatch tussen het onderwijs en het tentamen van het vak en in die zin was het te verwachten dat dit bij de herkansing niet anders zou zijn.

Een inzage of een nabespreking is een leermoment voor studenten: er wordt toelichting gegeven op de tentamenvragen zodat studenten begrijpen waar hun kennis nog eventueel tekort schiet. De

Examencommissie heeft de vakgroep te kennen gegeven dat het weldegelijk de bedoeling is ook in geval van een mc-tentamen.

De Examencommissie had na het reguliere tentamen al besloten dat de bonuspunten zouden meetellen bij de herkansing. Verder heeft de Examencommissie bij het vaststellen van het bindend studieadvies rekening gehouden met het feit dat het tentamen kennelijk erg moeilijk was. Veel studenten zijn op basis van de hardheidsclausule niet van de opleiding afgewezen indien B1 door dit tentamen niet was gehaald. Studenten met een zware onvoldoende voor dit vak hebben echter een negatief bindend advies ontvangen.

Naar aanleiding van deze klachten was bij de Examencommissie het vermoeden gerezen dat de onderwijsverplichtingen wellicht niet goed verdeeld waren tussen de verschillende vakken in het derde trimester. De Examencommissie had daartoe contact opgenomen met de *Student Representation*. Afgesproken is dat zij voortaan ook verslag doen niet alleen per vak maar ook over de vakken heen binnen een onderwijsblok.

- *Marktcontext, eerstejaarsvak, derde trimester, herkansing juli 2013.*

Omdat in het geval van Marktcontext het eerste tentamen op niet-reguliere wijze is getentamineerd (namelijk in het Engels) was al een extra kans ingelast eind september.

Echter naar aanleiding van de herkansing op 26 juli 2013 heeft de Examencommissie van een aantal studenten klachten ontvangen. De klachten betroffen vooral storende spel- en vertaalfouten, verschillen tussen de Engelstalige en Nederlandstalige stellingen, de moeilijkheidsgraad en het feit dat er geen inzage was ingepland. De Examencommissie heeft de klachten onderzocht en met de docent besproken. De heeft geresulteerd in het volgende:

- De docent heeft het antwoordmodel iets aangepast.
- Er is alsnog een nabespreking georganiseerd ter voorbereiding op het hertentamen van 27 september.
- Met de docent is verder afgesproken dat het hertentamen van 27 september Nederlandstalig moest zijn waarbij waar relevant de Engelstalige begrippen worden genoemd. De vakgroep moest ervoor zorgen dat het hertentamen vooraf door professionals wordt gecontroleerd op inhoud en taal.

- *Foundations of Finance and Accounting, eerstejaars vak, derde trimester, de herkansing d.d.25 juli 2013.*

Studenten hadden zich bij de Examencommissie beklagd over de moeilijkheidsgraad van de herkansing, over rumoer tijdens het tentamen en over het feit dat de bonus niet zou meetellen bij de herkansing. Gebleken is dat het tentamen vooraf zowel door het Onderwijsservicepunt als door collegadocenten was gescreend. De Examencommissie heeft geen aanwijzingen gevonden dat het tentamen te moeilijk zou zijn of dat het rumoer tijdens het tentamen dusdanig is geweest dat het de einduitslag negatief heeft beïnvloed. De Examencommissie heeft wel geoordeeld dat de bonus ook bij het cijfer van de herkansing opgeteld mocht worden zoals eerder ook bij het equivalente vak van Nederlandstalige bacheloropleiding was besloten.

d. Fraudemaatregelen

De Examencommissie kan op grond van artikel 7.12b, lid 2 en 3 van de WHW maatregelen treffen in geval van fraude.

Jaarlijks worden er in het M-gebouw 50.000 tentamens afgelegd door RSM-studenten. De stijging van fraude-meldingen bij deze centraal afgelegde tentamens (van 9 naar 65) heeft vooral te maken met het feit dat surveillanten op verzoek van de voorzitters van de Examencommissie voor het in het bezit hebben van een telefoon (ongeacht of deze 'aan' staat) een fraudeformulier opmaken.

Het ging in slechts zeven gevallen om concrete gevallen/vermoedens van spieken. Twee hiervan hebben een jaar uitsluiting van het vak gekregen.

De overige gevallen betreffen (verdenkingen van) plagiat, waarbij zowel de 'verstrekker' als de 'overnemer' strafbaar zijn, maar de laatste zwaarder wordt gestraft dan de eerste. De stijging t.o.v. 2012 wordt verklaard door het 'Facebook-fenomeen' bij de literaturopdracht van het vak *Bedrijfskundige Vaardigheden*: 43 gevallen. De grootschaligheid van fraude met behulp van dit medium heeft nog niet eerder plaats gevonden, maar maakt wel duidelijk hoe gemakkelijk het is voor studenten om aan antwoorden voor individuele 'take-home exams' te komen en ze zich er nauwelijks van bewust lijken te zijn dat dit óók fraude is... Gelukkig dat er steeds meer docenten zijn die door

gebruik van *Safe Assignment* of andere plagiaat-detectoren studenten (met name in het eerste jaar!) confronteren met hun kopieergedrag.

Globaal gezien komt plagiaat het meeste voor bij eerstejaarsvakken. De bestraffing heeft hierbij vooral als doel de studenten op grote schaal af te schrikken. Derhalve steekt de Examencommissie ook relatief veel tijd in deze 'eerstejaars-fraude-gesprekken'. Dat het in de hogere jaren minder voorkomt is naar verwachting dan ook het gevolg van de strenge strafmaatregelen in het eerste jaar. Als gevolg van de invoering van N=N heeft de Examencommissie besloten dat de voorheen gangbare strafmaat (uitsluiting van het vak voor één jaar) thans te grote consequenties heeft (= opleiding verlaten) 'in relatie tot het vergrijp'. In veel gevallen is aan het betreffende (niet beoordeelbare) onderdeel een '0' toegekend, maar niet aan het gehele vak.

Bij de beoordeling Master theses werd afgelopen jaar vier gevallen van plagiaat vastgesteld, waarvan bij twee gevallen sprake was van grove plagiaat en de betreffende studenten het thesistrject geheel over moeten doen én een nieuwe coach moeten zoeken.

Van de 142 van fraude verdachte studenten, heeft de Examencommissie er ca. 117 persoonlijk gesproken. De ca. 25 die zij niet heeft gesproken, betreft studenten die met een mobiele telefoon/smartphone (die uitstond) werden betrapt en nog geen andere fraude-aantekening van de Examencommissie in dossier hadden. Zij hebben een schriftelijke berisping gekregen die in hun dossier is opgenomen en meeweegt bij toekomstige besluiten van de Examencommissie.

Van de overige 117 heeft zij er 65 individueel gesproken en 52 in tweetallen. Per saldo zijn er ca 90 (!) fraudegesprekken gevoerd in 2013.

Daarnaast zijn er nog drie studenten van ESE gesproken (buiten onze telling) vanwege de RSM-minor *Alternative Investments*. De Examencommissie heeft de EC van ESE hierover geïnformeerd en haar advies met betrekking tot de strafmaat (in deze gevallen: berisping) aan haar doorgegeven. Dit omdat het de EC van de hoofd-opleiding is die uiteindelijk besluit wat de strafmaat moet zijn, aangezien zij over het dossier van de student beschikt.

In de volgende grafiek staan de getroffen maatregelen per student over de afgelopen vijf jaar.

	2009	2010	2011	2012	2013		
	totaal	totaal	totaal	totaal	BA	IBA/MSc	totaal
aantal studenten	49	29	47	64	67	75	142
soort toets							
groepswerkstuk	13	5	21	16	11	8	19
individueel werkstuk	11	2	18	36	44	10	54
schriftelijk tentamen	24	15	8	9	12	53	65
scriptie	1	1	0	3		4	4
soort fraude							
plagiaat	23	14	33	55	55	21	76
Spieken/spiekbrief	2	8	3	4	1	5	6
mobiel	13	3	1	2	10	47	57
grafische rekenmachine	9	3	10	1	0	1	1
anders	2	1	0	2	1	1	2
maatregel							
geen	2	1	0	3	1	1	2
berisping	18	11	15	13	15	57	72
deelcijfer 0					49	8	57
cijfer ongeldig		12	0	37	2	4	6
cijfer ongeldig + uitsl 1 jr	29	5	32	11	0	4	4
nog in behandeling	0	0	0	0	0	1	1

e. Toezicht op uitvoering van de examenregels

De Examencommissie heeft de taak erop toe te zien dat de examenregels goed worden uitgevoerd en indien nodig afwijking van de regels toe te staan op basis van de hardheidsclausule.

Door middel van de *screening* van de *course manuals* wordt toezicht gehouden op de nadere uitvoering van de examenregels. De Examencommissie controleert ook de geldigheidsduur van tentamens. In de OER is vastgelegd dat tentamens een beperkte geldigheidsduur hebben zolang de graad nog niet is behaald: bachelortentamens zijn doorgaans 6 jaar geldig en mastertentamens 3 jaar. Alle studenten die dreigen de geldigheidsduur met één of meer tentamens te overschrijden, worden door de Examencommissie gewaarschuwd. Ook worden zij erop gewezen dat zij eventueel verlenging van de geldigheidsduur bij de Examencommissie kunnen aanvragen. Daarnaast kan de Examencommissie op verzoek van een docent of een student soms afwijking van de regels toestaan. Zo wordt bijvoorbeeld de hardheidsclausule soms toegepast indien een student wil doorstromen naar de masteropleiding echter nog niet aan de toelatingsvereisten voldoet maar daarbij onredelijk grote studievertraging ondervindt. In paragraaf 3.3 volgt een overzicht van besluiten van de Examencommissie in individuele gevallen.

f. Geschillenbeslechting

Studenten kunnen in beroep gaan tegen beslissingen van examinatoren en de examencommissie. De procedure is geregeld in de wet, artikel 7.60 e.v. WHW. Deze rechtsgang is een administratief beroep als bedoeld in artikel 1:5 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het CBE beperkt zich tot een rechtmatigheidstoetsing. Er wordt getoetst aan zowel het geschreven³ als het ongeschreven recht⁴.

Een beroep dient binnen 6 weken na het besluit te worden ingesteld bij het College van Beroep voor de Examen van de Erasmus Universiteit (CBE). Sinds collegejaar 2010-2011 functioneert bij de EUR een digitaal loket waar studenten hun klachten, bezwaren en beroepen digitaal kunnen indienen.

Hieronder is een overzicht van de beroepen over de afgelopen vijf jaren. Opvallend is het aantal beroepen tegen het bindend studieadvies: 24. Tegen de achtergrond van het N=N beleid valt dit aantal wel weer mee. Het zijn vooral de IBA-studenten die in beroep zijn gegaan: 23, waarvan 13 eerstejaars. Het betrof hier studenten met 3 of meer vakken open. Van die 13 van cohort 2012 zijn er 6 alsnog ontheven. Er is slechts één BA-student in beroep gegaan. Deze student heeft persoonlijke omstandigheden gemeld en op grond daarvan is het beroep geschikt.

Beroepen	2009	2010	2011	2012	2013
onderwerp					
afwijzing premaster NL	3	3	4	4	
afwijzing premaster ENG	2		4		
afwijzing toelating MScBA (voormalig GM)					1
afwijzing toelating MScBA c.s.	10	6	11	16	
afwijzing toelating MScBIM					2
afwijzing toelating MScCHEB					1
afwijzing toelating MScSM					2
afwijzing toelating MScSCM					2
afwijzing toelating MSCHRM					1
afwijzing toelating MScGBSM					1
afwijzing toelating MScMM					1
afwijzing toelating MScIM	3	1	3	1	1
negatief bsa	19	13	17	16	24
afwijzing registratie cijfer	3		1		
afwijzing verkort Research Project				1	

³ Bijvoorbeeld de WHW, de OER en de in de Awb opgenomen algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

⁴ Bijvoorbeeld ongeschreven algemene beginselen van behoorlijk bestuur en andere algemene rechtsbeginselen.

fraudemaatregel	2	1	3	6	1
afwijzing vrijstellingen	1	1			
afwijzing extra tentamenkans	1		2		2
afwijzing (her)beoordeling	2	1	1		1
geldigheidsduur tentamencijfer		2	1	1	2
afwijzing opvoeren keuzevak/project					2
overig		6	4	2	1
totaal	46	34	51	47	45

afloop beroep	2009	2010	2011	2012	2013
prematuur	1		1	1	
ingetrokken	21	10	13	19	17
geschikt	18	16	29	17	24
niet-ontvankelijk	2			1	1
ongegegrond	4	2	2	8	3
gegrond	0	0	0	0	0
nog geen uitspraak		2	2	1	0
totaal	46	30	47	47	45

3.2 Regelgeving: de regels en richtlijnen en advisering over de OER

De Examencommissie heeft regelgevende bevoegdheid. De commissie kan orderegels stellen en richtlijnen en aanwijzingen geven aan de examinatoren. Dit heeft zijn beslag in de Regels en Richtlijnen (R&R) waarin onderwerpen zijn geregeld als fraude, zak/slaag-regeling, 'cum laude'-regeling, compensatieregelingen, aanmelding voor tentamens, tentamennabesprekingen, de samenstelling van afstudeercommissies. De belangrijkste wijzigingen voor het academisch jaar 2013-2014 waren de aangepaste samenstelling van de *thesis committee*, de invoering van het *judicium summa cum laude* en de aanscherping bij de masteropleidingen van de toekenning van het *judicium cum laude*: voortaan wordt het *judicium* slechts toegekend indien hooguit één vak is herkanst.

Daarnaast adviseert de Examencommissie de decaan ten aanzien van het vaststellen van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) voor iedere opleiding. De Examencommissie kan ook zelfstandig voorstellen doen tot wijziging van de Onderwijs en Examenregelingen. De Examencommissie heeft een positief advies gegeven met betrekking tot de voorgestelde regels met betrekking tot het nieuwe thesis traject. Er waren verder geen substantiële wijzigingen van de OER-en van de bacheloropleidingen.

3.3 Besluiten in individuele gevallen

In de Onderwijs- en Examenregelingen (de OER) van de verschillende opleidingen is in diverse artikelen vastgelegd dat de Examencommissie in bepaalde gevallen kan toestaan dat van de regels wordt afgeweken. Het gaat om het verlenen van ontheffing van de OER in individuele gevallen wegens persoonlijke omstandigheden of op grond van de hardheidsclausule (indien een regel in een individueel geval tot een onredelijk gevolg leidt) of om andere specifieke redenen. Enkele voorbeelden zijn: het verlenen van vrijstellingen voor vakken, het verlenen van extra en/of versnelde tentamenkansen, het op een aangepaste wijze afleggen van tentamens wegens een functiestoornis, de aanpassing van de norm van het bindend studieadvies in geval van persoonlijke omstandigheden, het verlenen van doorstroom naar de masteropleiding in geval van persoonlijke omstandigheden of hardheid, en ook het verlenen van toestemming tot het volgen van externe (keuze)vakken, de tussentijdse adviezen in het kader van het bindend studieadvies, het vaststellen van een vrij masterprogramma, etc. Het gros van de inkomende en uitgaande post van de Examencommissie heeft hierop betrekking.

Hieronder wordt in een overzicht het aantal verzoeken weergegeven per onderwerp. Er is een onderscheid gemaakt tussen Nederlandstalige verzoeken (afkomstig van bachelorstudenten Bedrijfskunde of studenten van de PMB-opleiding) en Engelstalige verzoeken (verzoeken van IBA- en masterstudenten). Vervolgens volgt een toelichting met betrekking tot de specifieke verzoeken.

Individuele verzoeken Decos 2013	NL	UK	Totaal
Aanwezigheid tijdens afstudeersessie	-	2	2
Afstuderen MSc	1	13	14
Afwijkende samenstelling afstudeercommissie	-	27	27
Bindend Studie Advies	5	2	7
Cijferregistratie Osiris	7	-	7
Compensatieregeling B2/B3	20	39	59
Examenbevoegdheidsverklaring externe docenten	1	4	5
extra kans (niet afstuderen noch MSc toelating)	13	14	27
Extra tentamenkans Bachelor i.v.m. Mastertoelating	58	27	85
Extra tentamenkans i.v.m. BSc afstuderen	7	34	41
Fraude / plagiaat	23	48	71
Fraude (specifiek) BKB1011	43		43
Geheimhoudingsverklaring	1	88	89
Hardheid m.b.t. N=N	93	103	196
IBA naar BA overstappers	23	14	37
Inschrijving opleiding na 31 aug.	34	39	73
Keuzevak opvoeren extra curriculair	15	9	24
Keuzevak/project opvoeren in studie	33	83	116
Klacht	38	21	59
Losse documenten zonder zaak	60	90	150
Mastertoelating met openstaande vakken	15	16	31
Ontheffing practica	-	5	5
Overgangsregeling 'last result counts'	3	37	40
Tentamen afleggen buitenland	-	7	7
Tentamen onder supervisie	8	-	8
Tentamenaanmelding na deadline	250	209	459
Toelating opleiding	-	1	1
Toelating vak/stage zonder voldaan aan eisen	17	19	36
Uitschrijving opleiding	1	1	2
Verklaring toetsvoorziening	61	17	78
Verklaring van geen bezwaar	2	4	6
Verlenging geldigheidsduur cases	19	9	28
Verlenging geldigheidsduur cijfers	31	71	102
Versneld nakijken	1	18	19
Verzoek afwijkende tentaminering	5	4	9
Volgen AC+FI; overlap vakken	-	1	1
Volgen twee masters	-	19	19
vrijstelling	130	51	181
Totaal	1018	1146	2164

a. Vrijstellingen

In de meeste examenregelingen is vastgelegd dat de Examencommissie vrijstellingen kan verlenen op basis van elders verworven kennis en vaardigheden. Echter in de regeling van de premasterprogramma's en de masterregelingen is vastgelegd dat geen vrijstellingen worden verleend. Bij de toelating tot deze programma's van studenten van buiten de RSM wordt al rekening gehouden met een brede aansluitende vooropleiding en daarenboven zijn deze programma's zo kort en specifiek dat het verlenen van vrijstellingen niet voor de hand ligt.

Alleen binnen de bacheloropleidingen worden vrijstellingen verleend. Veel vrijstellingsaanvragen houden verband met het bindend studieadvies: het komt vaak voor dat studenten na een afwijzend advies overstappen naar een vergelijkbare opleiding.

BScBA

In 2013 gaat het om de volgende aantallen overstappers naar de BScBA-opleiding:

- 23 studenten van de IBA-opleiding EUR;

In 2013 hebben **74** studenten een vrijstelling aangevraagd. Sommigen van hen vroegen voor 3, 4, 5 of 6 vakken een vrijstelling aan. In totaal op vakniveau zijn er dan **130** verzoeken behandeld. De Examencommissie wint eerst advies in van de docent van het vak in kwestie.

BScIBA

De overstap na een afwijzend bindend studieadvies naar de IBA-bachelor opleiding komt niet vaak voor omdat de kandidaten voor deze opleiding individueel geselecteerd worden. Wel worden vrijstellingen aangevraagd door vooral studenten met een buitenlandse vooropleiding. In totaal hebben **16** IBA-studenten vrijstelling aangevraagd. Voor **51** vakken is de vrijstelling aangevraagd.

b. Extra tentamenkansen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen studenten een extra tentamenkans aanvragen met het oog op bijzondere omstandigheden zoals langdurige ziekte of topsport maar ook als de hele studie is afgerond op één vak na waardoor het afstuderen ernstig vertraagd dreigt te worden. In 2013 zijn er in totaal **153** verzoeken voor een extra tentamenkans ingediend.

De meeste verzoeken hebben betrekking op toelating tot de masteropleiding per januari 2014. Het gaat daarbij om studenten die vanwege de harde knip niet toelaatbaar zijn tot de master per september 2013 omdat ze nog een vak open hebben staan. In het najaar van 2013 hebben **83** studenten een extra kans gekregen met het oog op de afronding van hun bachelorexamen al dan niet ter toelating tot een master per januari 2014. De verdeling van de extra kansen is als volgt waarbij wordt opgemerkt dat drie studenten een extra kans hebben gekregen voor twee vakken.

extra tentamenkansen in het najaar tbv afronding bachelor	BA (+premaster)	IBA (+premaster)
Financial Accounting	39	7
Corporate Finance	9	5
Statistische Methoden en Technieken	7	
SCM	3	3
overige vakken	8	5
totaal	66	20

c. Verlenging geldigheidsduur tentamenresultaten

In de OER van de bachelor- en masteropleidingen is vastgelegd dat tentamencijfers beperkte geldigheidsduur hebben: 6 jaar voor bachelor tentamens en 3 jaar voor mastertentamens. Na die termijn vervallen de resultaten tenzij de Examencommissie op verzoek anders beslist.

Bij de beoordeling van de verzoeken heeft de Examencommissie vooral het volgende mee laten wegen:

- Is er sprake van een geringe overschrijding en is er een reëel en aantoonbaar uitzicht op nabije voltooiing van het programma;
- Is er nog recentelijk vooruitgang is geboekt met het programma;
- Zijn er omstandigheden van persoonlijke aard die studievoorgang hebben gehinderd.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de aantallen besluiten over de afgelopen 4 jaar goed af te lezen.

Geldigheidsduurverlenging tentamens			
2010	2011	2012	2013
220	99	94	102

d. Faciliteiten voor studenten met een functiebeperking

Studenten met tijdelijke of structurele vormen van functiebeperking (bijvoorbeeld dyslexie of diabetes) kunnen voor de duur van deze beperking binnen redelijke grenzen gebruik maken van bijzondere faciliteiten. Deze faciliteiten, waaronder aanpassing van tentamenvoorzieningen, moeten ertoe bijdragen dat studenten met een functiebeperking een gelijke kans op studiesucces hebben.

Een belangrijke faciliteit is het doen van tentamens met een half uur extra tentamentijd in een aparte ruimte: lokalen M1-5 ('Hull') en M1-6 ('Baltimore'). Lokaal GB-29 is bestemd voor het maken van tentamens op een computer.

In 2013 heeft de Examencommissie **78** keer een nieuwe 'Verklaring Toetsvoorziening' verstrekt. Verreweg de meeste wegens dyslexie, een enkeling wegens ADD of een overige aandoening. In 1 situatie ging het om een incidentele verklaring waarbij de geldigheid van de voorziening gold voor één of enkele specifiek(e) tentamen(s).

De Examencommissie heeft in totaal 8 keer besloten om een tentamen onder supervisie van een studieadviseur in één van de gesprekskamers plaats te laten vinden.

e. Compensatieregelingen

Naar aanleiding van de in verband met de 'Harde Knip' ingevoerde compensatieregeling, zoals opgenomen in artikel 6.1 lid 2 van de Regelingen en Richtlijnen van de bacheloropleiding 2012-2013 hebben in totaal **59** studenten een verzoek ingediend om met een gecompenseerd openstaand vak (4,5 of hoger) hun bacheloropleiding af te ronden per september 2013.

f. Bindend studieadvies

De Examencommissie speelt een belangrijke rol in het kader van het bindend studieadvies. Vastgelegd is dat de Examencommissie aan alle studenten van het eerste cursusjaar driemaal per jaar een zogenaamd tussentijds advies geeft. Aan het einde van het studiejaar volgt het definitieve advies van de decaan. Dit definitieve advies wordt voorbereid door de Examencommissie in samenwerking met de studieadviseurs.

Procedure BSA en het N=N beleid

Naar aanleiding van de invoering van het universitaire N=N beleid is sinds september 2012 de norm voor eerstejaars studenten dat zij bachelorjaar 1 in één jaar afronden (één onvoldoende mag gecompenseerd worden). Ouderejaars die - om wat voor reden ook - nog niet aan de norm van het BSA hadden voldaan, moesten ook aan het einde van het academisch jaar 2012-2013 bachelorjaar 1 afgerond hebben. Aan het einde van het academisch jaar wordt aan alle studenten een bindend studieadvies gegeven door de decaan. Indien de student niet aan de norm heeft voldaan dan moet hij de opleiding verlaten en mag zich vervolgens gedurende de drie volgende studiejaar niet opnieuw met de opleiding beginnen.

Voordat de definitieve besluiten worden verzonden, bepaalt de Examencommissie welke studenten op grond van persoonlijke omstandigheden of op basis van de hardheidsclausule in aanmerking komen voor ontheffing van de BSA-norm. Studenten met persoonlijke omstandigheden moeten deze gemeld hebben bij de studieadviseur of bij de studentendecan. Om te bepalen welke studenten voor ontheffing in aanmerking komen vergadert de Examencommissie met de studieadviseurs en de studentendecanen. Tijdens deze vergadering worden de betreffende studentendossiers besproken.

Op 23 augustus 2013 heeft de BSA-vergadering 2012-2013 plaatsgevonden. De vergadering bestond uit twee sessies: één voor de opleiding Bedrijfskunde en één voor de opleiding International Business Administration.

In onderstaand overzicht de behandelde dossiers en genomen beslissingen in het kader van het bindend studieadvies (BSA). Ook de aantallen van de jaren voor 2013 zijn getoond zodat tendensen duidelijk worden.

dossiers BSA	2010		2011		2012		2013	
	BA	IBA	BA	IBA	BA	IBA	BA	IBA
Eerstejaars cohort								
PO-Dossiers	145	61	74	41	44	33	57	77
Hardheid-dossiers	26	25	15	26	16	22	92	65
Ontheffing wegens PO	60	31	43	27	23	18	41	25
Ontheffing wegens hardheid	13	17	5	17	10	17	78	25
Afwijzend BSA	98	38	41	23	27	20	30	92

Tijdens de BSA vergadering op 23 augustus zijn in totaal **291** dossiers behandeld. Vorig jaar waren dit nog 115 dossiers. De toename van het aantal dossiers is voor een groot deel het gevolg van het grote aantal ingediende hardheidsverzoeken.

Toelichting op de BA-vergadering

Het aantal PO-gevallen was iets gestegen ten opzichte van het aantal van vorig jaar. Omdat de lat dit jaar hoger was gelegd, moesten PO-studenten ook meer studiepunten behaald hebben ten opzichte van eerdere cohorten. Uiteraard is ieder dossier weer uniek, maar in grote lijnen kan gesteld worden dat geen student ontheffing van de norm heeft gekregen indien minder dan 40 ects was behaald. Opvallend veel studenten met omstandigheden hadden toch meer dan 40 ects gehaald.

Ook de hardheidsdossiers zijn met de studieadviseurs besproken met het oog op een consistent beleid. Het aantal hardheidsverzoeken is opvallend gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Deels was dit het gevolg van de invoering van N=N, deels was dit het gevolg van tentamens met lage slaagpercentages en waarbij veel niet goed is verlopen.

De hardheidsverzoeken hadden bijna allemaal betrekking op de vakken Financiële Processen en Marktcontext. De problemen met betrekking tot deze twee vakken hebben geleid tot veel onrust bij studenten. Beide vakken zijn slecht tot zeer slecht gemaakt, zeker in verhouding tot de andere vakken. De oorzaak van de problemen is niet helemaal duidelijk geworden. Bij Financiële Processen lijkt sprake te zijn geweest van een mismatch tussen het onderwijs en het tentamen. Bij Marktcontext is niet duidelijk geworden waar het aan heeft gelegen. Omdat in het geval van Marktcontext het eerste tentamen op niet-reguliere wijze is getentamineerd (namelijk in het Engels) was een extra kans ingelast eind september, dus na de deadline voor het BSA. Studenten die door deze tentamengelegenheid nog zouden kunnen voldoen aan de norm, mochten aan deze kans deelnemen en hadden daartoe een uitgesteld bindend studieadvies gekregen eind augustus. Ook dit heeft tot veel extra werk bij de ondersteunende staf van de Examencommissie geleid en veel onzekerheid bij studenten.

De problemen met de vakken hebben het besluitvormingsproces van de Examencommissie bijzonder vertroebeld. Veel studenten zijn uiteindelijk op basis van hardheid niet weggestuurd van de opleiding. Studenten met een cijfergemiddelde van ongeveer 6,5 en maximaal drie onvoldoendes (waaronder de problematische vakken) niet lager dan een 4,5 hebben op basis van hardheid uitstel gekregen van de bsa-norm. Afhankelijk van het dossier van de student hebben sommige studenten wel een conditie gekregen bijvoorbeeld dat zij eind december zowel Marktcontext als Wiskunde behaald moeten hebben.

Toelichting op de IBA-vergadering

De probleemvakken waren FFA en Micro. Als algemeen beleid is aangehouden dat studenten met 2 vakken open en ongeveer 7 gemiddeld niet van de opleiding zijn afgewezen wegens hardheid of PO. Er zijn geen studenten doorgelaten met 3 of meer vakken open, niet op grond van hardheid en ook niet op grond van PO.

BSA na de herkansing Marktcontext d.d. 27 september 2013

Na de herkansing van het vak Marktcontext hebben 55 studenten alsnog aan de norm voldaan al dan niet met behulp van de compensatieregel. Verder mochten nog eens 30 studenten de opleiding op

basis van hardheid vervolgen ondanks dat zij de herkansing niet met een voldoende of een compenseerbaar cijfer hadden gehaald. Uiteraard moeten deze studenten dan wel in het academisch jaar 2013-2014 het vak alsnog halen. De Examencommissie was van oordeel dat het onredelijk zou zijn om deze studenten halverwege de maand oktober alsnog een negatief bindend studieadvies te geven. Op dat moment zouden ze geen enkele mogelijkheid meer hebben om voor een andere opleiding te kiezen.

Stand van zaken BA en IBA na het eerste trimester van academisch jaar 2013-2014

Na het eerste trimester van het studiejaar 2013-2014 hebben bij de BA-opleiding alsnog 11 studenten aan de norm voldaan en hebben twee studenten een afwijzing gekregen omdat zij niet aan de conditie hadden voldaan. Ook bij IBA hebben 11 studenten alsnog aan de norm voldaan en heeft één student een afwijzing ontvangen wegens het niet voldoen aan de in augustus gestelde conditie.

g. “Zwartrijders”

Studenten dienen zich tijdens de vooraf vastgestelde aanmeldperiode voor een tentamen in te schrijven. Bij niet inschrijving, wordt geen cijfer geregistreerd in het centrale cijferregistratiesysteem Osiris. Studenten vernemen meestal wel via Blackboard het voorlopige cijfer van de docent. Studenten die niet op de presentielijst van de afdeling Examenadministratie staan – de zogenaamde zwartrijders – krijgen van de surveillant tijdens het tentamen een stempel “eigen risico” op het tentamenblad.

Het beleid tot en met studiejaar 2012-2013 was zo bepaald dat studenten een verzoek per e-mail konden indienen bij de Examencommissie. Na goedkeuring van de Examencommissie ontving de betreffende student een e-mail. Onder overlegging van deze e-mail kon de student vervolgens via het ESSC tegen betaling van € 13,50 administratiekosten het cijfer in Osiris geregistreerd krijgen.

Wegens het grote aantal studenten dat zich niet tijdig voor een tentamen aanmeldt en de hoeveelheid werk dat de Examencommissie aan verzoeken hieromtrent moet besteden, is met ingang van het studiejaar 2013-2014 het beleid aangepast en verscherpt: studenten betalen voortaan meer administratiekosten na het verstrijken van de laatste deadline voor het tentamen. Tot twee dagen voor het tentamen kunnen ze tegen betaling van € 13,50 administratiekosten via het ESSC aan het tentamen deelnemen, na die termijn kunnen studenten tegen betaling van € 50 administratiekosten via de Examencommissie aan het tentamen deelnemen en het cijfer laten registreren. Uiterlijk de eerstvolgende werkdag na het tentamen dient het bedrag betaald te zijn via het online Erasmus Betaal Systeem. De Examencommissie ontvangt vanuit dit systeem een betaalbewijs en de student dient een e-mail te sturen met vermelding van vaktitel, vakcode en de datum van het tentamen. Als na controle van de Examencommissie blijkt dat de student op tijd en correct betaald heeft en overigens ook voldoet aan de inschrijvereisten, krijgt hij goedkeuring vanuit de Examencommissie om zijn cijfer geregistreerd te krijgen.

De Examencommissie wil hiermee tevens een positief effect mee bereiken m.b.t. het proces van inzage en nabespreking van tentamens: docenten kunnen nu eerder beschikken over de positieve besluiten, zodat zij voor die studenten het cijfer dus ook eerder bekend kunnen maken. Docenten willen de inzage en nabespreking zo efficiënt mogelijk organiseren waarbij zij ook aanwezig willen zien de studenten die niet tijdig aangemeld stonden. Het geïnde geld wordt door de Examencommissie aangewend voor extra mankracht op het secretariaat.

3.4 Toelatingsbesluiten

a. Toelating tot de premasterprogramma's

HBO-premasterprogramma's

De RSM kent al vele jaren een zijnstroom van hbo-studenten. Het gaat daarbij om een groep studenten met een vierjarige hbo-opleiding die verwant is aan de RSM bedrijfskunde-opleiding. Deze groep studenten kan na het doorlopen van een eenjarig schakelprogramma in de masteropleidingen aangeboden door RSM instromen. Sinds de invoering van de zogenaamde bachelor-master-structuur wordt deze zijnstroom voor de faculteit niet meer gefinancierd. De RSM acht de specifieke hbo-instroom echter een waardevolle aanvulling op de studentenpopulatie en wil daarom een schakelprogramma blijven aanbieden voor de groep studenten die hier het best blijkt te presteren.

Het huidige premasterprogramma curriculum beslaat 31-33 ECTS. Het bestaat uit een deel academische vaardigheden met een omvang van 27 ECTS en daarnaast een verplicht vak van 4-6 ECTS dat specifiek is voor de daarna te volgen masteropleiding. Voor toelating tot de master is,

behalve afronding van het premasterprogramma en behaalde Engels sufficiëntie, het noodzakelijk om een GMAT test af te leggen. De te behalen minimumscore is gesteld op die van andere externe instromers:600.

In totaal hebben 30 studenten van het Nederlandstalige premasterprogramma hun GMAT behaald voor, of uiterlijk op 15 augustus 2013 (dus binnen het eerste jaar van inschrijving). Veertien studenten hebben de GMAT nog weten te behalen in de periode vanaf 1 september t/m 10 januari 2014. In totaal heeft dan slechts **21%** van het cohort 2012 de GMAT behaald.

In totaal hebben 15 studenten van het Engelstalige premasterprogramma hun GMAT behaald voor, of uiterlijk op 15 augustus 2013 (dus binnen het eerste jaar van inschrijving). Vier studenten hebben de GMAT nog weten te behalen in de periode vanaf 1 september t/m 10 januari 2014. In totaal heeft slechts **38%** van het cohort 2012 aan het eind van 2013 de GMAT behaald.

De instroom van het premaster programma per september 2013 was beperkt tot 200 studenten voor het Nederlandstalige programma en 40 voor het Engelstalige programma waarvan 50% internationale studenten. Hieronder een overzicht van het daadwerkelijke aantal ingeschreven premasterstudenten in de afgelopen vijf jaar.

	2009		2010		2011		2012		2013	
	NL	EN	NL	EN	NL	EN	NL	EN	NL	EN
Feitelijk ingeschreven	189	52	170	47	171	47	213	47	215	48
Totalen	241		217		218		260		263	

Van de in totaal **263** nieuwe premaster studenten is de Hogeschool Rotterdam de grootste leverancier met 92 studenten, met afstand gevolgd door de Hogeschool Utrecht met 15 studenten, de Hogeschool Amsterdam met 17 studenten, Avans (Breda, Tilburg Den Bosch) met 20 studenten, de Haagse Hogeschool met 11 studenten.

PMB premasterprogramma

De selectie voor het premasterprogramma van de PTO-opleiding wordt afgehandeld door een selectiecommissie van de opleiding. Een lid van de Examencommissie is afgevaardigd in deze commissie. De Examencommissie krijgt een verslag van de selectie. In 2013 zijn 47 studenten aan het premasterprogramma begonnen.

b. Toelating tot de initiële masteropleidingen

De voorzitter van de Examencommissie is door de decaan gemandateerd tot het verlenen van *bewijzen van toelating* tot de masteropleidingen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen toelating van interne studenten (studenten van de BSc(I)BA-opleidingen en de premasterstudenten) en toelating van externe studenten.

Voor interne studenten geldt in principe dat ze de bacheloropleiding of het premasterprogramma (inclusief GMAT eis en bewijs van Engels sufficiëntie) moeten hebben afgerond. Voor interne studenten is er een tweede instroommoment, namelijk per eind januari.

Voor externe studenten gelden behalve een voltooide bacheloropleiding ook aanvullende eisen zoals bijvoorbeeld een GMAT of specifieke eisen met betrekking tot het gemiddelde.

De Examencommissie heeft de bevoegdheid om studenten op grond van bijzondere omstandigheden of op basis van de hardheidsclausule toe te laten tot de master. De voorbereiding en de uitvoering van de afgifte van het bewijs van toelating voor interne studenten (bachelor en premaster studenten) geschiedt door de ondersteuning van de Examencommissie. De voorbereiding en de uitvoering van de afgifte van de bewijzen van toelating voor externe studenten geschiedt door het Admissions Office van de RSM.

Hieronder volgt het verslag over de toelating van achtereenvolgens de interne en externe studenten.

Interne masterinstroom

Voor de interne masterinstroom per februari 2013 hebben zich **81** studenten aangemeld. Van deze studenten hebben er 72 een Bewijs van Toelating ontvangen.

Er hebben zich deze zomer **893** interne studenten aangemeld voor de start van de masteropleiding per september 2013:

- 642 zijn toegelaten tot de master van hun keuze (in de 1e ronde, of in de augustus-ronde na de resits);
- 251 zijn er afgewezen;
- 10 studenten (9 premasterstudenten en één BScIBA student) die ondanks de *harde knip* op grond van PO of hardheid zijn toegelaten tot een masteropleiding. Deze toelatingsbesluiten zijn genomen na advies van de studieadviseurs.

Van de afgewezen studenten hebben er 72 een extra tentamenkans toegekend gekregen op basis van het extra tentamenkansen beleid van de Examencommissie. Door het halen van de extra tentamenkans kunnen deze studenten eventueel per januari 2014 in de masteropleiding instromen.

toelatingen initiële masteropleidingen per start academisch jaar 2013-2014					
Master	positief	waarvan PO	waarvan hardheid	waarvan compensatie	negatief
Totaal sept 2013	642	8	2	23	251
Totaal sept 2012	784	25	12	21	159
totaal sept 2011	857	33	34	17	156
totaal sept 2010	623	67		nvt	155

Deze maatwerkgevallen zorgden voor een grote piekbelasting voor de Examencommissie gedurende de laatste twee weken van augustus en de eerste week van september.

Externe masterinstroom

De toelatingsverzoeken van zij-instromers⁵ worden door het Admissions Office van de RSM afgehandeld onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Examencommissie. Anders dan de interne studenten, kunnen de zij-instromers alleen per 1 september de masteropleidingen instromen. In 2013 zijn er 734 bewijzen van toelating aan externe studenten verstrekt.

Programme	Number
Accounting & Control (MScBA)	36
Business Information Management (MScBIM)	28
Chinese Economy and Business (MScCHEB)	17
Entrepreneurship & New Business Venturing (MScENBV)	20
Finance & Investments (MScFI)	163
General Management (MScBA)	66
Global Business & Stakeholder Management (MScGBSM)	21
Human Resource Management (MScHRM)	15
Management of Innovation (MScMI)	10
Marketing Management (MScMM)	83
MSc International Management - CEMS	65
Organisational Change & Consulting (MScOCC)	19
Strategic Management (MScSM)	136
Supply Chain Management (MScSCM)	55
Grand Total	734

⁵ Met *zij-instromers* wordt hier bedoeld studenten die rechtstreeks tot de master instromen van buiten de RSM. Premasterstudenten en studenten van het *foundation year* van het General Management programma vallen hier niet onder: zij worden gerekend tot de interne doorstroomers.

4. EC Heiday

Op 25 maart 2013 heeft de Examencommissie een 'dag op de hei' georganiseerd. Onderdeel van deze heiday in en om Hotel New York was een *Masterclass Examencommissie* onder leiding van mr. P.C. Kwikkers⁶.

Als ervaren moderator/begeleider heeft de heer Kwikkers de Examencommissie en haar ondersteuning de inhoudelijke, positionele en juridische versterking van de Examencommissie ter discussie gesteld, tegen de achtergrond van:

- Geldende wet- en regelgeving;
- Van belang zijnde wijzigingsvoorstellen daarvan;
- Geldende interne regels en opvattingen bij de EUR;
- Positie vis-à-vis andere instellingsorganen;
- Verhouding examencommissie – examinatoren;
- Overheidsbeleid gericht op kwaliteit en eigen beleid van de EUR (met name N=N);
- Academische vrijheid versus instellingsautonomie versus overheid;
- Verantwoordelijkheden, taken en rollen van de examencommissie;
- Samenstelling, benoeming, onafhankelijkheid en (rechts-)positie van leden;
- Afgrenzing van bevoegdheden van andere organen en anderen;
- Examencommissie en de onderwijs- en examenregeling;
- Taak en rol examencommissie in kwaliteitszorg- en accreditatieprocessen;
- Examens, toetsen en de ijking ervan;
- Schemerzones van samenhangende taken en werkzaamheden;
- Formaliteiten en praktische zaken (fraude, beroep, toelating/selectie, formulieren, richtlijnen etc);
- Overige praktijk van alledag.

Aan het einde van een interessante en gezellige dag werd de conclusie getrokken dat de Examencommissie RSM al goed op weg is, dat de commissie zich bewust is van haar positie, dat haar omgeving echter niet altijd even goed op de hoogte is van deze positie. Helaas bleek de dag te kort om actuele heikele kwesties – zoals de positie van de Examencommissie in de N=N discussie – grondig aan de orde te stellen.

Peter Kwikkers (derde van links) en de Examencommissie RSM

⁶ De heer Kwikkers is oprichtend partner van Triasnet Consultants, adviseur Hoger Onderwijs en voormalig ontwerper van de WHW (Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek)

Bijlage A. Takenpakket van de Examencommissie

Het takenpakket van de Examencommissie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Een algemeen toezienende verantwoordelijkheid ten behoeve van het afnemen van de examens.* Deze toezichthoudende taak komt onder meer tot uiting in de volgende wettelijke bevoegdheden:
 - A. het uitreiken van getuigschriften;
 - B. het aanwijzen van examinatoren;
 - C. het bewaken van de kwaliteit van de tentamens en examens;
 - D. het treffen van maatregelen in geval van fraude;
 - E. toezicht houden op juiste toepassing van de examenregelingen, met inachtneming van beginselen als rechtsgelijkheid, rechtszekerheid en rechtmatigheid bij de uitvoering van de regels en redelijkheid en billijkheid in individuele gevallen (toepassen hardheidsclausule);
 - F. optreden als bemiddelende en verwerende partij in geschillen die bij het College van Beroep voor de Examens aanhangig worden gemaakt.
2. *Een bestuurlijke, regelgevende taak met betrekking tot de organisatie en coördinatie van de tentamens.* Hiertoe kan de Examencommissie orderregels stellen en richtlijnen en aanwijzingen geven aan de examinatoren. Dit heeft zijn beslag in de *Regels en Richtlijnen* waarin onderwerpen zijn geregeld als fraude, zak/slaag-regeling, 'cum laude'-regeling, compensatieregelingen, aanmelding voor tentamens, tentamennabesprekingen, de samenstelling van afstudeercommissies.
3. *Taken die nader gedefinieerd zijn in de Onderwijs- en Examenregeling (de OER) die door (of namens) de decaan wordt vastgesteld.* Het gaat hier om het verlenen van ontheffing van de OER in individuele gevallen wegens persoonlijke omstandigheden of op grond van de hardheidsclausule (indien een regel in een individueel geval tot een onredelijk gevolg leidt). Enkele voorbeelden zijn: het verlenen van vrijstellingen voor vakken, de toelating tot de premasterprogramma's t.b.v. de masteropleiding, het verlenen van doorstroom naar de Masteropleiding, de tussentijdse adviezen in het kader van het bindend studieadvies, de aanpassing van de norm van het bindend studieadvies in geval van persoonlijke omstandigheden, het verlenen van extra en/of versnelde tentamenkansen, het vaststellen van een vrij masterprogramma.
4. Bij mandaat van de decaan: *het verlenen van bewijzen van toelating tot de masteropleiding.*
5. *Een adviserende taak met betrekking tot het vaststellen en wijzigen van de OER* krachtens het faculteitsreglement.
6. *Overige taken* zoals een afvaardiging in de selectiecommissie van de PTO, een afvaardiging in de colloquium doctum commissie van de EUR e.d.

Bijlage B. Studentenaantallen per opleiding (per 01/10/2013)

Opleiding	CROHO	taal	ects	vorm	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BScBA*	50015	Ned.	180	vt	2327	2585	2349	1985	2014	2040
BScIBA*	50952	Eng.	180	vt	1209	1249	1183	1065	1190	1181
MScBA**	60644	Eng.	60	vt	2175	2035	1742	851	268	203
MScBIM	60453	Eng.	60	vt				57	153	232
MScCHEB	60454	Eng.	60	vt				25	54	46
MScES	60455	Eng.	60	vt				48	83	76
MScFI	60409	Eng.	60	vt			427	494	525	492
MScGBSM	60456	Eng.	60	vt				32	67	69
MScHRM	60645	Eng.	60	vt				31	58	68
MScMI	60458	Eng.	60	vt				58	80	81
MScMM	60063	Eng.	60	vt				153	295	279
MScOCC	60457	Eng.	60	vt				45	73	78
MScSCM	60093	Eng.	60	vt			126	156	221	231
MScSM	60066	Eng.	60	vt				170	323	357
PMB	60644	Ned.	60	dt	301	273	276	248	221	181
MScIM - CEMS	60256	Eng.	90	vt	155	125	132	132	139	127
General Management	-	Eng.	120	vt	103	107	70	49	50	103
Hbo-premaster NL	-	Ned.	65	vt	396	274	304	238	253	231
Hbo-premaster EN	-	Eng.	65	vt	96	102	82	55	59	54
MPhil	60313	Eng.	120	vt	27	21	28	23	28	28
MScCC	75049	Eng.	60	dt				21	95	95
MScMC	75051	Eng.	60	dt				55		
exchange/cursist	-		-	-				239	305	276
totaal					6789	6771	6719	6230	6554	6528

Bijlage C. Portefeuilleverdeling leden Examencommissie

Verdeling naar onderwerp	Commissielid
Begin- en eindtermen controle/voorzitter <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitterschap • Ondertekening getuigschriften • Toelating premasters • Toelating masters • Verlenen bewijzen van toelating • Aangelegenheden m.b.t. post-initiële masteropleidingen 	Prof.dr.ing. T.W. Hardjono
Afstudeertrajecten (bachelor en master) <ul style="list-style-type: none"> • Excellence check • Sampled monitoring • Aanwezigheid tijdens afstudeersessies • Afwijkende samenstellingen van afstudeercommissies • Afstuderen buiten de afstudeervensters om • Aangelegenheden m.b.t. de MPhil-opleiding 	Prof.dr. P.P.M.A.R. Heugens
Externe inbreng <ul style="list-style-type: none"> • Vrijstellingen op basis van elders verworven competenties • Exchange • Electives van buiten RSM • Minoren van buiten RSM • Examenbevoegdheid externe docenten • Aangelegenheden m.b.t. initiële masteropleidingen 	Dr. E.A. van der Laan
Toezicht uitvoering en afwijking van OER-regels / bacheloropleidingen <ul style="list-style-type: none"> • Fraude • Verzoeken extra tentamenkansen • Verzoeken afwijkende tentaminering • M1-5 verklaringen • Geldigheidsduur tentamens • Ontheffing practica • Aangelegenheden m.b.t. Bachelor 2 en 3 	Dr. J. van Rekom
Kwaliteitsbewaking <ul style="list-style-type: none"> • Klachten tentamens • Tentamenmonitor • Toetsmanual • Onderwijsservicepunt 	Ir. A.J. Roodink
Studievoortgang <ul style="list-style-type: none"> • BSA • Project Nominaal is normaal • Overige aangelegenheden m.b.t. Bachelor 1 	Dr. M.C. Schippers